

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

Udlån fra selskab til hovedaktionærens nærtstående - Hvem er nærtstående? ©

*Advokat (L) Bodil Christiansen,
Advokatfirmaet Tommy V. Christiansens Efterflg.*

Cand. jur. et merc. (R) Tommy V. Christiansen

De skærpede regler for beskatning af aktionærlån omfatter først og fremmest familiemedlemmer, der via aktiebesiddelse sammenlagt har en bestemmende indflydelse på selskabet. Men også lån til aktionærens ”nærtstående” kan udløse skærpet beskatning af aktionæren.

Kredsen af ”nærtstående” blev udvidet ved Højesterets dom af 24. maj 2023, ref. i SKM2023.273.HR, hvor Højesteret med støtte i lovens motiver udvidede personkredsen i forhold til lovens ordlyd.

Dommen er efterfulgt af to nye afgørelser fra Skatterådet af 19. december 2023, ref. i henholdsvis SKM2024.14.SR og SKM.2024.15.SR.

Udlån til hovedaktionærer

Efter en lovændring i 2012 har udlån fra et selskab til en personaktionær (fysisk person) med bestemmende indflydelse på selskabet (”hovedaktionærer”) været forbundet med væsentligt skærpede skattemæssige konsekvenser for hovedaktionæren. Det samme gælder for selskabets sikkerhedsstillelser m.v. til fordel for aktionæren.

Et udlån fra et selskab til en person, der via sin aktiebesiddelse har ”bestemmende indflydelse” i selskabet, skal således anses som en udbetaling *uden tilbagebetalingspligt*, og beskattes som udbytte, løn m.v. på det tidspunkt, hvor udlånet foretages.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

Formålet med den skærpede beskatning er at undgå, at aktionæren skattefrit ”hæver” midler i selskabet iklædt formen af et lån, som ellers skulle have været beskattet som udbytte mv.

De skærpede regler kan i praksis medføre beskatning flere gange af et givet udlån, hvis saldoen på hovedaktionærens mellemregningskonto med selskabet efter udlånet svinger i op- og nedadgående retning. Denne beskatning er tiltrådt af Højesteret med henvisning til, at en gentagen beskatning af disse svingninger var forudsat i loven.⁽¹⁾

Kun i visse særlige tilfælde er aktionæren fritaget for denne beskatning, herunder i tilfælde, hvor udlånet ydes som led i en sædvanlig forretningsmæssig disposition mellem selskab og aktionær. Eksempelvis kan nævnes tilfælde, hvor lånet opstår i forbindelse med aktionærens køb af varer hos selskabet, som selskabet handler med, og da på normale kreditvilkår som andre kunder i selskabet.

Udlån til aktionærer med ”bestemmende indflydelse”

Skattereglerne om udbyttebeskatning af aktionærlån omfatter aktionærer, der - som det siges i lovforslaget fra 2012 - har ”en kvalificeret tilknytning til selskabet”.

Det drejer sig om lån, som et selskab yder - direkte eller indirekte - til en personaktionær med ”bestemmende indflydelse” på selskabet.

Ved en persons ”bestemmende indflydelse” på det långivende selskab forstås ejerskab eller rådighed over stemmerettigheder, således at den pågældende person direkte eller

¹⁾ I artiklen offentliggjort den 13. september 2022, ”Aktionærlån – Højesterets dom af 30. august 2022”, [Tommy V. Christiansen | Aktionærlån – Højesterets dom af 30. august 2022©](#), er omtalt, at et givet overtræk på mellemregningskontoen mellem selskab og personaktionær, der så at sige står og svinger med positivt og negativt indestående, efterfølgende kan medføre beskatning af ét og samme lån mange gange. Denne beskatning blev tiltrådt af Højesteret ved dommen af 30. august 2022, ref. i SKM2022.431.HR, med henvisning til, at en gentagen beskatning af disse svingninger mellem positivt og negativt indestående som følge af et forudgående overtræk på mellemkontoen var forudsat i forarbejderne til lovændringen i 2012.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

indirekte ejer mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller råder over mere end 50 pct. af stemmerne.

Ene- og majoritetsaktionærer vil derfor være umiddelbart omfattet af skattereglerne om aktionærlån.

Vid afgrænsning af personaktionærer med ”bestemmende indflydelse”

Loven indeholder imidlertid efter sin ordlyd en meget vid afgrænsning af, hvornår en fysisk person har ”bestemmende indflydelse”, dvs. ejerskab til mere end 50 pct. af aktiekapitalen eller rådighed over mere end 50 pct. af stemmerne.

Ved opgørelsen af ejerandele og stemmerettigheder, dvs. 50 pct.-kravet, medregnes således ikke blot den enkelte personaktionærs ejerandele m.v., men også ejerandele mv. tilhørende hans nære familiemedlemmer. Familiemedlemmer med ejerandele omfatter i den forbindelse bl.a. personaktionærens ægtefælle, forældre og bedsteforældre samt børn og børnebørn og disses ægtefæller.

Har eksempelvis en fader en betydelig aktiepost på over 50 pct., mens sønnen har en mindre, ubetydelig aktiepost, vil begge være aktionærer med ”bestemmende indflydelse” på selskabet, da faderen og sønnens aktieposter sammenlægges ved vurderingen af, hvorvidt der er tale om ”bestemmende indflydelse”.⁽²⁾

Udlån til ikke-aktionærer

Loven forudsætter, at også udlån til visse nærtstående, der *ikke* ejer aktier, kan udløse beskatning hos en aktionær med bestemmende indflydelse. Men her med en forudsætning om, at udlånet skatteteknisk set har ”passeret aktionærens økonomi” og er videreudlånt til en nærtstående ikke-aktionær.

²⁾ Der henvises til videofremstillingen af personkredsen i en videofremstilling vedrørende **Betalingskorrektion** på V.dk.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

I lovforslaget fra 2012 anføres det således, at hvis selskabet foretager udlån til en af hovedaktionærens nærtstående - der ikke selv er aktionær i selskabet - vil der kunne blive tale om beskatning efter de skærpede regler. I lovforslaget nævnes i den forbindelse udlån til ”f.eks. ægtefæller eller børn”.

I sådanne tilfælde vil der i sagens natur ikke kunne foretages udbyttebeskatning m.v. af låntageren, f.eks. ægtefællen, da låntageren (ægtefællen) netop ikke er aktionær og følgelig ikke kan beskattes af ”udbytte af aktier”.

I stedet anlægges den skatteretlige konstruktion, at selskabets udlån anses som et (indirekte) lån til aktionæren, der via sin aktiebesiddelse har ”bestemmende indflydelse” og på denne baggrund beskattes af lånebeløbet som udlodning eller løn mv. fra selskabet efter de skærpede regler. Der tales i den forbindelse om, at lånet skattemæssigt ”anses for at have passeret hovedaktionærens økonomi”. Men det er ægtefællen, der er debitor.

Spørgsmålet er herefter, hvem der er (så) nærtstående til hovedaktionæren, at selskabets udlån til denne nærtstående efter de skærpede regler udløser beskatning af aktionæren med en ”bestemmende indflydelse”.

Selve afgrænsningen af personer, der sammen med øvrige familiemedlemmer i kraft af deres aktiebesiddelse har en ”bestemmende indflydelse” i selskabet, er ret vanskelig. Og fremadrettet kompliceres afgrænsningen yderligere derved, at også udlån til nærtstående ikke-aktionærer kan udløse den skærpede beskatning.

Skattesager om aktionærlån

Skattemyndighederne har gennem de senere år rejst mange sager om beskatning af hovedaktionærer efter de skærpede regler for aktionærlån.

Flere af sagerne vedrører spørgsmålet om, hvorvidt et selskabs udlån til personer, der ikke er aktionærer, vil kunne udløse en skærpet beskatning hos aktionæren efter skatte-reglerne om aktionærlån, selv om låntageren ikke har aktier i selskabet.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

I lovforslaget i 2012 blev nævnt ægtefælle og børn, jf. ovenfor. Men skattemyndighederne har også rejst sager om beskatning i tilfælde, hvor selskabet udlåner midler til hovedaktionærens kæreste, en fraskilte ægtefælle, søskende m.v. Der har dog hersket uklarhed om, hvem der skulle anses som ”nærtstående”, med den konsekvens, at aktionæren skulle beskattes af udlånet til den ”nærtstående”. Først den 24. maj 2023 tog Højesteret stilling til spørgsmålet. Med dommen kan tidligere administrative afgørelser være underkendt.

En tidligere afgørelse fra Skatterådet

Ved en afgørelse af 28. april 2020, ref. i SKM2020.180.SR, bekræftede Skatterådet - med henvisning til lovens ordlyd og lovmotiver - at et lån fra et anpartsselskab til hovedanpartshaverens broder *ikke* var omfattet af de skærpede regler.

Skatterådets afgrænsning af begrebet ”nærtstående” i denne sag blev tre år senere underkendt af Højesteret ved dommen af 24. maj 2023 i en anden sag om samme problemstilling.

Højesteret dom af 24. maj 2023 om udlån til hovedanpartshaverens kæreste

I denne sag havde et selskab i juni 2014 udlånt 296.503 kr. til en mand, som hovedanpartshaveren da ventede barn med. Manden havde den 13. december 2013 fået en gældssanering for tidligere gæld. Manden udstedte i forbindelse med lånet et gældsbrev uden sikkerhedsstillelse eller afdragsvilkår.

Parterne levede ikke sammen på udlånstidspunktet i juni 2014. Knap en måned senere nedkom hovedanpartshaveren med hendes og mandens fælles barn. Parret flyttede sammen 1. oktober 2015.

Skattemyndighederne beskattede hovedanpartshaveren af udlånet efter de skærpede regler ud fra en betragtning om, at der indirekte var tale om et udlån til hovedanpartshaveren, da lånet var ydet som følge af hendes personlige relation til låntageren (manden).

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

Sagen endte i Højesteret, som tiltrådte beskatningen af hovedanpartshaveren.

Højesterets fulgte Skattestyrelsens synspunkt om, at eksemplerne i forarbejderne på afgrænsning af nærtstående ikke kunne anses for udtømmende, jf. formuleringen i bemærkningerne til lovforslaget, hvor der tales om lån ”.... til nærtstående personer, f.eks. ægtefæller eller børn.”

Højesteret tiltrådte endvidere, at lånet kun var ydet i kraft af hovedanpartshaverens personlige relation til manden som låntager, og at det ikke kunne føre til en anden vurdering, at hovedanpartshaveren og låntageren ikke havde fælles bopæl på tidspunktet for lånet.

Højesteret tiltrådte således, at lånet skulle anses for at have passeret hovedanpartshaverens økonomi og dermed anses for at være ydet indirekte til hovedanpartshaveren. Hovedanpartshaveren skulle derfor beskattes efter de skærpede regler af lånet ydet til hovedanpartshaverens kæreste. Dommen er refereret i SKM2023.273.HR.

Skatterådet har selvsagt lagt Højesterets dom til grund ved rådets senere afgørelser.

1. Udlån til hovedanpartshaverens søster

Skatterådet traf den 19. december 2023 afgørelse i en sag om et påtænkt udlån fra et selskab til hovedanpartshaverens søster. Lånet skulle ydes på markedsvilkår. Afgørelsen er ref. i SKM2023.15.SR.

Hovedanpartshaveren forelagde sagen for Skatterådet for at indhente Skatterådets bekræftelse på, at selskabets udlån til søsteren ikke ville afføde beskatning af hovedanpartshaveren efter et synspunkt om, at lånet havde ”passeret hovedanpartshaverens økonomi.”

Skatterådet bemærkede, at Skatterådets tidligere afgørelse om en hovedaktionærs broder af 28. april 2020, jf. ovenfor, hvorefter lånet ikke var omfattet af reglerne om aktionærlån, måtte anses for underkendt med Højesterets dom af 24. maj 2023.

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

Beskatning af hovedanpartshaveren

Vedrørende den konkrete sag anførte Skatterådet indledningsvist, at lånet ikke var omfattet af loven, da søskende efter lovens ordlyd ikke var omfattet af kredsen af nærtstående.

Men det var Skatterådets opfattelse, at lånet måtte anses for at blive ydet alene i kraft af hovedanpartshaverens personlige relation til sin søster og dermed for at blive ydet indirekte til hovedanpartshaverens nærtstående, jf. herved den ovenfor omtalte dom fra Højesteret.

Hovedanpartshaveren ville derfor være skattepligtig af låneprovenuet efter de skærpede regler om aktionærlån.

Eventuel beskatning af låntageren

Skatterådet bemærkede endvidere, at hvis det efter en konkret vurdering måtte lægges til grund, at lånet til hovedanpartshaverens søster reelt blev ydet uden tilbagebetalingspligt til selskabet, og låneprovenuet derfor var en gave til søsteren, ville også søsteren være skattepligtig af låneprovenuet, da der i så fald var tale om en skattepligtig gave fra hovedanpartshaveren til søsteren.

2. Udlån fra selskab til hovedanpartshaverens broder, der var ansat i selskabet

Ligeledes den 19. december 2023 traf Skatterådet afgørelse i en sag om de skattemæssige konsekvenser ved et rentefrit udlån fra et selskab til hovedanpartshaverens broder, der var ansat i selskabet. Afgørelsen er ref. i SKM2023.14.SR.

Selskabet og hovedanpartshaveren ønskede at få bekræftet, at lånet kunne ydes uden anden beskatning end beskatning af rentefordelen.

Efter hovedanpartshaverens opfattelse var broderen at betragte som ansat, og broderen havde derfor ret til personalegoder i form af personalelån på lige vilkår med alle andre

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

medarbejdere i selskabet - dog med den supplerende oplysning, at der ikke var andre medarbejdere i selskabet.

Det var således et yderligere argument i forhold til den ovennævnte sag om udlån til en søster, at broderen var ansat i selskabet.

Dette synspunkt blev afvist af Skatterådet med blandt andet den bemærkning, at:

”Egentlige lån er ikke omfattet af undtagelsen i [loven], om lån, der ydes "som led" i en sædvanlig forretningsmæssig disposition, da lånet er den eneste disposition.”

Beskatning af hovedanpartshaveren

Som i sagen beskrevet ovenfor bemærkede Skatterådet også her, at Skatterådets tidligere afgørelse fra 2020, jf. ovenfor, måtte anses for underkendt med Højesterets dom af 24. maj 2023, samt at der ikke var tale om en sædvanlig forretningsmæssig disposition.

Det var herefter Skatterådets opfattelse, at lånet måtte anses for alene at blive ydet i kraft af hovedanpartshaverens personlige relation til broderen og dermed for at blive ydet indirekte til hovedanpartshaveren. Hovedanpartshaveren ville derfor være skattepligtig af låneprovenuet.

Beskatning af låntageren

Skatterådet bemærkede endvidere, at hvis det efter en konkret vurdering måtte lægges til grund, at lånet til hovedanpartshaverens broder reelt blev ydet uden tilbagebetalingspligt, og låneprovenuet derfor var en gave til hovedanpartshaverens broder, ville også hovedanpartshaverens broder være skattepligtig af låneprovenuet.

Sammenfattende:

Afgrænsningen af den personkreds, der efter loven har ”bestemmende indflydelse” i kraft af egen eller familiens aktiepost, har gennem tiden voldt problemer i rådgiverkred-

Offentliggjort på hjemmesiden V.dk d. 30. januar 2024

se. Der kan her henvises til en gennemgang af denne afgrænsning under emnet ”Beta-
lingskorrektur”. Blot til eksempel vil en ubetydelig aktiepost hos en svigermoder være
tilstrækkelig til, at hun anses for at have en ”bestemmende indflydelse”, hvis svigerbar-
net har en betydelig aktiepost, mens det omvendte ikke vil være tilfældet, dvs. sviger-
barnet vil ikke have bestemmende indflydelse ved en ubetydelig ejerandel som følge af
svigermoderens meget store ejerandel.

Fremadrettet skal også vurderes, om ”nærtstående” uden aktiebesiddelse, der måtte op-
tage lån fra et selskab, har en fornøden tilknytning til ejeren af selskabet. Dette gælder
måske også relationer som venskaber m.v.

En situation, der tilsiger at afstå fra aktionærlån eller, som det mindste, at indhente en
forudgående sagkyndig vurdering af eller et forudgående bindende svar om, hvorvidt et
givet udlån vil udløse skærpet beskatning efter de gældende regler herom.

— o —